

gro-up

kinderopvang

Pedagogisch deelbeleid

Groeistap 4 (pre-) puber

(10 tot 14 jaar)

Groeipad

Groeistap 4
((pre-) puber):
10 tot 14 jaar

Doel 1: Het in een veilige en gezonde omgeving bieden van emotionele veiligheid aan kinderen

Doel 2: Het bevorderen van de persoonlijke competentie

Doel 3: Het bevorderen van de sociale competentie

Doel 4: De socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen

Groeipad

gro-up is actief op het gehele groeipad van een kind (van zes maanden voor de geboorte tot aan zelfstandigheid).

Het groeipad van elk kind bestaat uit zes groeistappen, te beginnen bij zes maanden voor de geboorte.

Groeistappen

- -6m tot 2 jaar (baby-dreumes)
- 2 tot 6 jaar (peuter-kleuter)
- 6 tot 10 jaar (schoolkind)
- 10 tot 14 jaar ((pre-) puber)
- 14 tot 20 jaar (adolescent)
- 20 tot zelfstandigheid ((jong-)volwassene)

We beschrijven in dit pedagogisch deelbeleid eerst de ontwikkeling van een kind binnen de groeistap. Daarna volgt een uitwerking van de vier pedagogische doelen vanuit de Wet Kinderopvang.

Groeistap 4 ((pre) puber): 10 tot 14 jaar

De (pre-) puberteit is een biologisch proces dat start rond het tiende levensjaar. Het woord 'puberen' verwijst naar de grote ontwikkeling die de hersenen doormaken. (Pre-) pubers maken lichamelijk en emotioneel een grote ontwikkeling door. Het gevolg hiervan is dat een 'puber' een eigen smaak, eigen mening en eigen voorkeuren ontwikkelt. De maatschappelijke belangstelling neemt toe en de 'puber' probeert een eigen plek te vinden in de wereld. De overgang naar het middelbaar onderwijs vraagt een enorme toename in zelfstandigheid. Ook speelt de toenemende zelfstandigheid op digitale media een grote rol in het leven van de (pre-) puber.

Pubers ontwikkelen een eigen identiteit en beginnen zich los te maken van hun ouders. Ze zijn nieuwsgierig naar nieuwe dingen, gevoelig voor beloning en het vermogen om impulsen te onderdrukken is nog minder goed ontwikkeld. En pubers kunnen de consequenties van hun gedrag nog niet goed overzien. Daarbij zorgen hormonale veranderingen voor onrust in het lichaam en het gedrag, wat ook invloed kan hebben op de stemming. Al deze ontwikkelingen kunnen overweldigend zijn, waardoor jongeren emotioneel kunnen reageren en veel met zichzelf, en het uiterlijk, bezig zijn.

Ontwikkelingstaken	Onze rol
<ul style="list-style-type: none"> > Emotionele, lichamelijke en seksuele ontwikkeling > Praktische en emotionele zelfstandigheid (bv: onderwijs, mobiliteit, omgaan met geld) > Sociale contacten en vriendschappen leggen en onderhouden > Ontwikkelen waarden en normen > Identiteitsontwikkeling > Mediawijsheid 	<ul style="list-style-type: none"> > We creëren de juiste setting waarin vragen gesteld durven te worden (veiligheid bieden, fysiek en emotioneel aanwezig zijn) > We adviseren, informeren en inspireren het kind/de jongere en ouders > We bevorderen de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van het kind/de jongere, door samen te oefenen (aansluiten bij ontwikkeling, zonder het over te nemen) > We reageren sensitief en responsief op het kind/de jongere en de ouders > We zetten in op het vergroten van de veerkracht en de weerbaarheid van het kind/de jongere > We bevorderen zelfsturing (taakgerichtheid, planning) > We stimuleren positieve contacten > We leren kinderen/jongeren respectvol omgaan met verschillen in etniciteit en gender > We leren het kind/de jongere nieuwe sociale vaardigheden aan en we versterken reeds aanwezige vaardigheden > We zijn ons bewust van de voorbeeldfunctie die wij vervullen m.b.t. leefstijl en gedrag > We ondersteunen kinderen/jongeren bij bewustwording en inzichten van het eigen gedrag en de consequenties hiervan > We bieden kinderen/jongeren mogelijkheden om talenten te ontdekken en te ontwikkelen > We signaleren wanneer extra ondersteuning nodig is aan het kind/de jongere en/of ouders. We zijn extra alert bij overgangsmomenten > We leren jongeren competenties die ze nodig hebben om veilig, kritisch en bewust gebruik te maken van beschikbare media

Hoe werken wij op onze locaties aan de pedagogische doelen binnen groeistap 4?

Doel 1: Het in een veilige en gezonde omgeving bieden van emotionele veiligheid aan kinderen

Wij gaan op een sensitieve en responsieve manier met kinderen om. We tonen respect voor de autonomie van kinderen. En stellen grenzen aan en bieden structuur voor het gedrag van kinderen, zodat zij zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen.

- Wij geven kinderen de ruimte om te wennen op de nieuwe groep van de buitenschoolse opvang.
- Wij maken bij het wennen gebruik van de informatie, bijvoorbeeld uit het kindvolgsysteem, van de groep waar het kind voorheen heeft gezeten.
- Wij bouwen stap voor stap een band op met het kind.
- Andere kinderen krijgen een rol bij het wenproces. Bijvoorbeeld door samen activiteiten te ondernemen of hen in te praten over de gang van zaken op de groep.
- We geven kinderen meer en meer eigen ruimte, we komen meer op afstand.
- We creëren een losse sfeer waarin de meeste kinderen in een klein groepje of alleen hun eigen gang gaan.
- We laten op een positieve manier merken dat wij betrokken zijn bij wat het kind of de groep doet of ervaart. Dit doen wij door interesse te tonen, aan te moedigen, te troosten of complimenten te geven.
- We geven kinderen de ruimte om op zelf gekozen momenten te eten en te drinken.
- We doen wat we zeggen en we zeggen wat we doen.
- We praten met een kind en niet tegen een kind.
- Er heerst een positief opvoedklimaat.
- Wij luisteren naar de kinderen en reageren op hun woorden en lichaamstaal.
- We praten veel op een plezierige toon met de kinderen. zowel bij routines als in spel. Ook non-verbale en passend bij de leeftijdsgroep.
- Wij zetten verbale- en non-verbale communicatie in.
- Wij nemen de mening, wensen en inbreng van de kinderen serieus. Zo leren wij hen dat hun mening ertoe doet en dat zij deze kenbaar mogen maken.
- We erkennen gevoelens en geven ruimte om te kijken naar mogelijkheden of oplossingen. Dat kan goed door letterlijk te vragen: 'Voel je je niet zo blij?'. Elk kind vraagt om een eigen aanpak.
- Wij respecteren de autonomie (behoefte, voorkeuren, temperament) van het kind bij de uitvoering van de activiteiten.
- Wij bieden kinderen een keuze binnen het programma en geven hen zoveel mogelijk inbreng in verschillende situaties.
- Wij storen de kinderen niet onnodig in hun spel.
- Wij ondersteunen bij conflicten vanuit een bemiddelende rol en laten hen zelf kennis maken met oorzaak, gevolg en conflicthantering.
- Wij geven betekenis aan het gedrag van het kind, en geven zoveel mogelijk woorden aan het gedrag.
- Met de kinderen wordt regelmatig over regels en omgangsvormen gepraat. Regels kunnen aangepast worden.
- We focussen op positief gedrag. Wij zijn in staat negatief gedrag te negeren.
- Wij stimuleren de kinderen hun eigen activiteiten te organiseren en begeleiden waar nodig.
- Kinderen hebben een stem bij het bepalen van een activiteitenprogramma.
- Kinderen worden zoveel mogelijk betrokken bij de dagelijkse gang van zaken op de groep. Zo worden er afspraken gemaakt over de invulling van taken en levert iedereen een bijdrage aan de groep.
- De begeleiding naar meer zelfstandigheid en zelfredzaamheid start op de buitenschoolse opvang/Kidsclub. Zo stimuleren wij bijvoorbeeld de kinderen hun eigen activiteiten te organiseren en begeleiden waar nodig.
- We praten met kinderen over wat zij kunnen verwachten in het voortgezet onderwijs en praten met hen over beroepen en keuzes
- Voor een aantal kinderen is het goed als de begeleiding doorloopt tot na de start in het voortgezet onderwijs. Wanneer wij een soepele overgang willen waarborgen, kan het zijn dat we kinderen blijven begeleiden totdat zij een jaar of 15 zijn.

Lees verder...

- Wanneer een puber in de overgangsfase tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs bij ons wordt opgevangen, maken wij afspraken over de vorm van begeleiding.
- De begeleiding wordt afgestemd op de behoefte van het kind en de ouders.
- We bieden een oriëntatie op de wereld om ons heen door kinderen kennis te laten maken met verschillende naschoolse activiteiten.
- Kinderen kunnen kennismaken met verschillende schoolkeuzes en beroepen/bedrijven.
- Wij ondersteunen bij het maken van keuzes.
- We reflecteren met de kinderen door na afloop de activiteiten en interacties te bespreken. En daarbij onderzoekende, open vragen te stellen over gedachten, gevoelens en gedrag.

Doel 2: Het bevorderen van de persoonlijke competentie

Kinderen worden spelenderwijs uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden. Zodat wij hen de gelegenheid geven steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving.

- Wij zijn geduldig en geven kinderen de tijd om hun verhaal te vertellen.
- Wij nodigen kinderen uit te communiceren met taal.
- Het spel van kinderen wordt gerespecteerd en wordt alleen verstoord als we daarvoor een bewuste keuze hebben gemaakt (bijvoorbeeld om het spel te verrijken, of omdat een kind zichzelf of een ander kind pijn kan doen).
- We leren kinderen omgaan met vrijheid, zodat we ze goed voorbereiden op de middelbare school.
- We creëren mogelijkheden om huiswerk te maken. Wij ondersteunen kinderen bij het vinden van een balans tussen het maken van huiswerk en het invullen van vrije tijd.
- Wij bieden kinderen een mooie balans tussen uitdaging en herhaling.
- Wij leggen meer en meer verantwoordelijkheid bij de kinderen en spreken hen hier ook op aan. Daarmee stimuleren wij het probleemoplossend vermogen.
- Wij bieden kinderen mogelijkheden om intellectuele vaardigheden te ontwikkelen door een gevarieerd activiteitenaanbod, gesprekken en andere ervaringen.
- Wij dagen kinderen uit om te vertellen en te laten zien wat ze weten en kunnen.
- Wij richten de ruimtes samen met de kinderen in, zodanig dat zij verschillende soorten activiteiten kunnen doen zonder elkaar te storen. Er kan individueel, in kleine groepjes en met de hele groep gespeeld worden. Er zijn plekken voor verschillende activiteiten.
- Bij het inrichten van de groepsruimte houden we rekening met de verschillen in ontwikkelingsfase, behoeften en voorkeuren van de kinderen.
- Wij richten, samen met kinderen, de ruimtes zodanig in dat de kinderen verschillende soorten activiteiten kunnen doen zonder elkaar te storen.
- Er zijn levensechte en kosteloze materialen aanwezig.
- Het opbergen/opruimen van het spelmateriaal is inzichtelijk. Zo kunnen zij zelf een keuze maken waar zij mee willen spelen.
- We maken ruimte voor nieuwe, leuke, spontane situaties die kansen bieden voor een gesprek en leermomenten.
- Wij bieden regelmatig workshops aan waarbij kinderen ervaringen opdoen met diverse activiteiten. Dit draagt bij aan hun kennis over de wereld en leert hen over eigen talenten en voorkeuren.
- Wij zorgen voor sport- en spelactiviteiten waarin kinderen leren impulsen te beheersen, te plannen, overzicht te houden en te schakelen in gedrag (flexibiliteit) en verschillende standpunten of rollen op te nemen.

Lees verder...

- Het bewegen (in de buitenlucht) zorgt ervoor dat kinderen hun hoofd leeg kunnen maken nadat ze hard gewerkt hebben op school. Ook heeft sport en bewegen een positief effect op de hersenontwikkeling en de executieve functies als aandacht richten en volhouden, werkgeheugen, emotieregulatie en planning.
- Binnen de BSO/KidsClub zijn er mogelijkheden voor kinderen om de digitale wereld te verkennen.
- Door de kinderen veel open vragen te stellen wordt hun onderzoekende houding gestimuleerd. Dit doen we bijvoorbeeld wanneer zij een werkstuk maken of bij een beroepenoriëntatie.
- We begeleiden de mogelijkheden voor kinderen om de digitale wereld te verkennen. Wij volgen hierin ons beleid met betrekking tot mediaopvoeding.
- We gaan actief in gesprek met de kinderen over lichamelijke, intimiteit en grenzen.

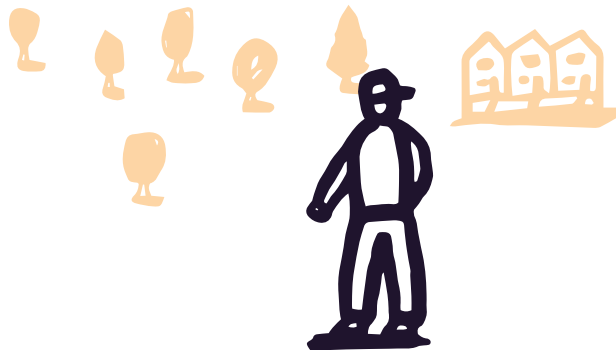
Doel 3: Het bevorderen van de sociale competentie

Kinderen worden begeleid in hun interacties. Waarbij we hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden bijbrengen, zodat wij hen in staat stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden.

- Wij zorgen voor een prettige sfeer op de groep. Wij helpen kinderen om zich veilig te voelen bij elkaar en om positieve relaties op te bouwen. Dit doen wij door positieve aandacht voor alle kinderen te hebben.
- We trekken ons steeds meer terug en zijn beschikbaar wanneer kinderen daar behoefte aan hebben.
- Door rituelen, regels, vieringen en samenspel ontstaat een gevoel van gezamenlijkheid. Zo dragen wij zorg voor een groepsgevoel.
- We creëren bewust momenten waarop kinderen elkaar ontmoeten in hun spel.
- Binnen de interactie staat het initiatief van het kind centraal. Wij reageren betrokken op deze initiatieven van kinderen.
- Wij noemen de kinderen bij hun voornaam en leren hen spelenderwijs oog te hebben voor elkaar. Zo krijgen zij de kans om sociale rollen uit de spelen, eigen mogelijkheden te ontdekken en emoties te doorleven.
- Wij stimuleren en ondersteunen de interacties tussen kinderen onderling. Wij benoemen de onderlinge betrokkenheid tussen kinderen en weten deze te vergroten. Bijvoorbeeld; 'Zien jullie hoe Achmed en Suraya het probleem hebben opgelost?.'
- We benutten emotionele (spannende, verdrietige of blijde) momenten om kinderen te leren emoties te delen en deze te verwoorden. Kinderen leren elkaars emoties kennen en herkennen.
- We geven uitleg en leven de belangrijkste omgangsregels voor. We helpen zo de kinderen om steeds meer vaardigheden te ontwikkelen om aan de groep te kunnen deelnemen.
- Wij betrekken de kinderen bij de gesprekken die onderling gevoerd worden. Zo leren zij zich in elkaar te verplaatsen.
- Wij stellen open vragen zodat kinderen hun eigen standpunt en mening kunnen verwoorden.
- Wij ondersteunen kinderen bij het voorkomen en oplossen van conflicten. Bij conflicten tussen kinderen grijpen we niet altijd direct in. Meestal lukt het kinderen heel goed om er zelf uit te komen. Indien nodig stellen we ons op als bemiddelaar. We proberen afspraken te maken waar alle partijen tevreden mee zijn. Hierbij hanteren we de drie O's: Oog voor de ander, oplossingen bedenken en opnieuw vrienden worden.
- Met de kinderen worden afspraken gemaakt over hoe we met elkaar omgaan. We maken, indien nodig, gebruik van de werkwijze 'Omgaan met pesten'.
- Als situaties ontstaan waarin kinderen zich buitengesloten of gekwetst voelen, bespreken wij dit met de betrokken kinderen.

Lees verder...

- De buitenschoolse opvang wordt gezien als een mini-maatschappij waarin normen, waarden, afspraken en regels gelden. Binnen deze mini-maatschappij kunnen de kinderen oefenen voor de echte maatschappij.
- Gezamenlijke normen en waarden worden besproken en afspraken en regels worden met de hele groep opgesteld.
- In deze leeftijdsfase worden nieuwe vrienden gemaakt. Dat kan onzekerheid met zich meebrengen. Wij helpen kinderen om positieve relaties op te bouwen.
- Wij respecteren vriendschappen tussen kinderen en houden er zoveel mogelijk rekening mee.
- De kinderen krijgen de gelegenheid om hun eigen sociale plek te creëren met hun eigen activiteiten en regels. De pedagogisch medewerkers blijven op de achtergrond aanwezig en houden overzicht over de processen in de groep en het welbevinden van elk individueel kind.
- Als situaties ontstaan waarin kinderen zich buitengesloten of gekwetst voelen zowel op de BSO/KidsClub, op school, in de vrije tijd of thuissituatie, wordt dit met betrokkenen besproken. Hun weerbaarheid wordt, indien nodig, vergroot.

Doel 4: De socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen

We stimuleren kinderen om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving, met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Waarden zijn abstracte voorstellingen van wat mensen in een samenleving of groepering als goed of juist beschouwen (bijvoorbeeld respect hebben voor kinderen). Normen zijn de verwachtingen ten aanzien van gedrag die voortvloeien uit de waarden. Een norm is een concrete richtlijn voor gedrag (bijvoorbeeld wij luisteren naar kinderen). Ook in de groep op de BSO/KidsClub is er aandacht voor de overdracht van waarden en normen.

- Door kinderen te laten zien hoe we met elkaar omgaan leren kinderen. De waarden en normen die we hanteren 'leven we dus voor' (voorbeeldfunctie).
- Wij gaan op een prettige en respectvolle manier met elkaar om. Wij luisteren naar elkaar en houden rekening met elkaar.
- Wij hebben kennis van de morele ontwikkeling. In deze fase kunnen kinderen steeds beter bedenken waarom iets goed of fout is. Wij geven een bij de leeftijd passende uitleg over waarom iets wel of niet kan.
- We zijn in staat negatief gedrag van een kind te duiden en hier adequaat mee om te gaan (negeren, laten zien hoe het anders kan, afleiden).
- Wij helpen kinderen bij het ontdekken van, en leren omgaan met grenzen.

- Wij zien het als een uitdaging om binnen de groep ruimte te geven aan de verschillende persoonlijkheden. Kinderen maken op de BSO/KidsClub kennis met een variatie aan mensen. Zij ervaren dat er verschillen en overeenkomsten zijn. We laten hen zien hoe mooi het is dat we allemaal verschillend zijn. Dat is juist heel waardevol én geeft kleur aan de groep.
- We hebben respect voor de omgeving; de speelomgeving met alle materialen en de natuurlijke omgeving (dieren, planten, et cetera). Wij leggen uit, geven het goede voorbeeld en betrekken de omgeving bij de leefwereld.
- Wij praten in het bijzijn van de kinderen met de kinderen en niet over de kinderen.
- Wij ronden een communicatiemoment met het kind goed af.
- In onze groeps-cultuur is open en eerlijke communicatie een belangrijke waarde. We leren de kinderen elkaar op een respectvolle manier aan te spreken op gedrag. Zonder de ander af te keuren, leren we dat ze elkaar hun grens aan kunnen geven. Zo dragen we met elkaar de verantwoordelijkheid voor de sfeer in de groep.
- Door zelf positieve taal te gebruiken en te focussen op talenten van de kinderen en van elkaar, laten we zien wat van de kinderen verwacht wordt.
- Wij geven kinderen de kans om te participeren, bijvoorbeeld in een kinderraad.
- Er is aandacht voor de actualiteit en belangrijke maatschappelijke thema's.
- We leren kinderen debatteren. Discussie is geen ruzie. Debatteren is uitkomen voor je mening en onderbouwen met respect voor de mening van een ander.